

**สรุปรายงานผลการจัดสัมมนาและศึกษาดูงาน
ของ คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ ณ จังหวัดสงขลา**

คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้มีมติและรับอนุมัติให้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการสื่อสารมวลชน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรายการ ณ สถานีวิทยุ มายฮาร์ทเรดิโอ FM100.00 สงขลา สมาคมสื่อมวลชนสัมพันธ์จักรชัยเพื่อความมั่นคง วิทยุบริการสาธารณะ ประเภทการบริการสาธารณะประเภทที่สอง วิทยุเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะ ณ อาคารเลขที่ ๙๕ ถนนประชวติศ ๑ ซอย ๑ ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พร้อมกับสัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐาน และระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ณ อาคารเอนกประสงค์ ๑ (อาคาร ๑๕) ห้อง ๑๕๔๐๑ ชั้น ๔ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ระหว่างวันเสาร์ที่ ๒๘ – วันอาทิตย์ที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๘

รายนามคณะกรรมการที่เดินทาง

๑. รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี	ประธานกรรมการ
๒. นางภัทริยา สุมะโน	ที่ปรึกษากรรมการ
๓. นายมนูญ ศิริวรรณ	กรรมการ
๔. นางเตือนใจ สินธุฉกนิก	โฆษกกรรมการ
๕. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์	เลขานุการคณะกรรมการ

รายนามอนุกรรมการที่เดินทาง

๑. นางสาวรุ่งทิพย์ โชติณภาลัย	อนุกรรมการด้านสิทธิ เสรีภาพ จริยธรรม และการกำกับดูแลตนเองของสื่อ
๒. นางสาวสุวรรณา สมบัติรักษาสุข	อนุกรรมการพิจารณา กฎหมายดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๓. นางสาวชนัญสรุรา อรนพ ณ อยุธยา	อนุกรรมการปฏิรูปสิทธิ เสรีภาพ จริยธรรม และการกำกับดูแลตนเองของสื่อ

ผู้ร่วมเดินทาง เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม สำนักกรรมการ ๑

๑. นายพิศณุ พลพีชน์	ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานฯ
๒. นายสมจินต์ จันทร์สม	วิทยากรชำนาญการ
๓. นางสาวภาวนิชา อภิชาติกุลธร	วิทยากรชำนาญการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี เอกศักดิ์ โชติมัย	วิทยากรชำนาญการ
๕. นางสาวรัชชัญญ์ ต้นทอง	นิติกรชำนาญการ
๖. นายบรรจง ชาทุม	นิติกรชำนาญการ

๗. นายชัชวาล วอแพง	นิติกรปฏิบัติการ
๘. นายเจษฎา พรหมย้อย	นักวิชาการรัฐศาสตร์ฯ
๙. นางสาวนิภาพันท์ ศิริวัน	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๐. นางสาวเขมภัสสร นาคเกิด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

บัดนี้ กลุ่มงานคณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม สำนักกรรมการ ๑ ซึ่งรับผิดชอบงานฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาปนิกรูปแห่งชาติ ได้จัดทำสรุปรายงานผลการจัดสัมมนาและศึกษาดูงานดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

การศึกษาดูงาน

เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาปนิกรูปแห่งชาติ โดยรองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี ประธานกรรมการ และนางเตือนใจ สินธุฉนิก โฆษกกรรมการ พร้อมด้วยคณะเดินทางได้เดินทางศึกษาดูงานและเยี่ยมชมกิจการ ณ สถานีวิทยุชุมชนมายฮาร์ท เรดิโอ (My Heart Radio FM 100 Mhz) สมาคมสื่อมวลชนสัมพันธ์จักรชัย เพื่อความมั่นคง วิทยุบริการสาธารณะ ประเภท ๒ วิทยุเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ ๙๕ ถนนประชาอุทิศ ๑ ซอย ๑ ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังข้อมูลข้อเท็จจริงที่มาจัดตั้งสถานีวิทยุ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน สภาพปัญหาและรับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงจากผู้อำนวยการวิทยุ โดย คุณเอกศิริ สุระตโก เจ้าของสถานีวิทยุ โดยมีผู้จัดการวิทยุและเจ้าหน้าที่บุคลากรของสถานีวิทยุ ได้ให้การต้อนรับ คณะกรรมการฯ เป็นอย่างดีและบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของสถานีวิทยุเพื่อสังคม และภาพรวมของการดำเนินงาน รวมทั้งการดำเนินงานของสถานีวิทยุ ในการเยี่ยมชมกิจการครั้งนี้คณะกรรมการได้ศึกษาดูงานด้านกิจการการสื่อสารมวลชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรายการ รวมทั้งรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานเมื่อคณะกรรมการเดินทางถึงการปฏิบัติงานวิทยุเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในการเป็นเครื่องมือการสื่อสารของชุมชนสื่อที่ประชาชนร่วมกันเป็นเจ้าของและผังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่กระจายเสียง พร้อมยื่นหนังสือประเด็นปัญหาของวิทยุเครือข่ายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ต่อประธานกรรมการ อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

สถานีวิทยุชุมชนมายฮาร์ทเรดิโอ ได้เริ่มจัดตั้งขึ้นในเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยนางสาวเอกศิริ สุระตโก และได้ใช้คลื่นความถี่วิทยุ (FM 100MHz) สงขลา ตั้งอยู่เลขที่ ๙๕ ถนนประชาอุทิศ ๑ ซอย ๑ ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งสถานีวิทยุชุมชนมายฮาร์ทเรดิโอได้ลงทะเบียนขึ้นเป็นวิทยุชุมชนและทดลองออกอากาศ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นเวทีสัญญาณของ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่เปิดให้ผู้ประกอบการวิทยุขึ้นทะเบียน ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและมีกำหนดการต่อไปอนุญาตทดลองออกอากาศกันแบบปีต่อปี ซึ่งทางสถานีได้มีเอกสารแสดงการรับสิทธิทดลองการออกอากาศตามเลขที่ 11520084 pin 4018 ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานีวิทยุชุมชน

จดทะเบียน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการของการจำแนกประเภทแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ซึ่งสถานีวิทยุมายฮาร์ทเรดิโอจึงจดทะเบียนเป็นประเภทกิจการบริการสาธารณะประเภทที่สอง โดยอยู่ในสังกัดของสมาคมสื่อสารมวลชนจักรชัย เพื่อความมั่นคงเป็นสาขาลำดับที่ ๑๕๖ โดยพลเอกสุริยะฉัตร เผ่าจินดา ดำรงตำแหน่งนายกสมาคม และนางสาวเอกศิริ สุระตโก ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานี โดยได้รับการมอบ

อำนาจส่วนของผู้จัดการสถานี คือ นายจักรราช กาญจนเพ็ญ โดยการให้บริการของสถานีวิทยุจะมุ่งเน้นในการประชาสัมพันธ์ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย สร้างสรรค์ความสุขและความสามัคคีรวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศฉบับที่ ๖๖/๒๕๕๗ ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการทั่วประเทศไทย ยุติการออกอากาศกระจายเสียง ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ ซึ่งสถานีวิทยุมายฮาร์ทเรดิโอสงขลา FM100mhz ได้ปฏิบัติตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้ยุติการออกอากาศเป็นระยะเวลา ๒ เดือน ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ออกประกาศ ฉบับที่ ๗๙/๒๕๕๗ ว่าด้วยเรื่อง เงื่อนไขการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองการประกอบกิจการ จึงได้ดำเนินการออกอากาศ ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ตามประกาศรายชื่อของสถานีวิทยุที่ปรากฏตามหน้าเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในการดำเนินการออกอากาศของสถานีได้ยื่นแบบประสงค์ขอออกอากาศวิทยุกระจายเสียงและปฏิบัติตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการกสทช. กำหนด โดยแสดงความประสงค์ขอใบอนุญาตภายใน ๙๐ วัน และดำเนินการทำบันทึกข้อตกลงการออกอากาศของผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการดำเนินงานของสถานีมีหน้าที่และวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง
๒. ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง
๓. ส่งเสริมความสามัคคีและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
๔. การพิทักษ์รักษาและปกป้องสถาบันประมมหากษัตริย์
๕. รักษาเอกราช อธิปไตยและบูรณะภาพแห่งดินแดน
๖. การรักษาความสงบเรียบร้อยในประเทศ
๗. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานรัฐต่อประชาชน

๘. เป็นแหล่งเรียนรู้และกระจายข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม
๙. นำแนวคิดและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เหล่านั้นไปสู่หนทางแห่งการสืบทอดวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาในชุมชนอย่างถูกต้อง
๑๐. ส่งเสริมและสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมในทุกด้าน

นอกจากนี้สถานีวิทย์ได้ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคม มามีบทบาทในการผลิต รายการวิทยุที่ตอบสนองต่อประชาชนในเขตพื้นที่การกระจายเสียงโดย การประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ของ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โดยมีกิจกรรม เช่น การปลูกป่าเทิดไถ่องค์ราชัน กิจกรรมการศึกษาดูงานโครงการแก้ปัญหาชายแดนใต้ การเข้าร่วมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกรม ประชาสัมพันธ์ เขต ๖ อีกทั้ง ยังมีส่วนในการผลิตรายการวิทยุที่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่ เช่น การ ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีและการส่งเสริมรายการด้านพุทธศาสนา โดยจัดรายการที่ส่งเสริมภูมิปัญญาและ สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของผู้คน อันถือเป็นวิถีชีวิตประจำของประชาชนในพื้นที่ เช่น การบรรยายธรรมะ ประชาสัมพันธ์ชาวบ้าน เป็นต้น โดยทางสถานีจะมุ่งเน้นในด้านการสร้างสรรค์ความสุข ความสามัคคี รวมทั้งกิจกรรม และช่วยเหลือสังคมและเพื่อประชาชนในพื้นที่ เป็นสำคัญ

ปัญหาอุปสรรค

จากการที่คณะกรรมการปฏิรูปการ สื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูป แห่งชาติ ได้เดินทางศึกษาดูงานด้านการ สื่อสารมวลชน ณ สถานีมายฮาร์ทเรดิโอ ซึ่งกระจาย เสียงในระบบเอฟเอ็มความถี่ ๑๐๐ เมกะเฮิร์ตซ์ (100 MHz) อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยเป็น สถานีวิทยุเพื่อความมั่นคงในเครือข่าย กระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ แล้วนั้น ในการศึกษาดูงานด้านการสื่อสารมวลชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายการ รวมทั้งรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานในครั้งนี้ สถานีมายฮาร์ทเรดิโอ จังหวัดสงขลา ได้สะท้อนถึงปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อคิดเห็นในการดำเนินงานให้กับ คณะกรรมาธิการฯ ซึ่งข้อเสนอดังกล่าว ประกอบด้วย

๑. ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และ ประกาศ คำสั่ง ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติ ของผู้ประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร และจะจัดแจ้ง ประกอบการต่อไปได้หรือไม่

๒. ข้อจำกัดในการใช้คลื่นความถี่ เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของคลื่นหรือการรบกวน จากคลื่นความถี่อื่น ๆ ซึ่งมีการควบคุมและการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งผู้ประกอบการมีผลกระทบในด้าน

การลงทุนเพื่อจัดหาอุปกรณ์ซึ่งมีมูลค่าสูง อีกทั้งเป็นเรื่องยุ่งยากในการปฏิบัติเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับอีกหลายภาคส่วนเพื่อขออนุญาต

๓. การดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐานและคุณภาพในการให้บริการ รวมทั้งการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ยึดหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด และระเบียบปฏิบัติ โดยมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจนและมีความแน่นอน

๔. การป้องกันกลุ่มคนที่ไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบจากผู้ประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ จะมีแนวทางในการป้องกันอย่างไร รวมทั้งการมอบอำนาจให้กระทำหรือการดำเนินการใด ๆ ในกิจการวิทยุกระจายเสียง ควรมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

๕. เมื่อครบกำหนดจะทำการเปลี่ยนป่านระบบส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียง จากระบบอนาล็อกเป็นระบบดิจิทัล ตามแผนแม่บทของ กสทช. แล้วหากผู้ประกอบการวิทยุชุมชนมีความประสงค์ขอขยายระยะเวลาในการออกอากาศในระบบอนาล็อกไปอีกชั่วระยะเวลาหนึ่งจะสามารถกระทำได้หรือไม่ เนื่องจากไม่มีรายได้จากการโฆษณาจึงไม่มีทุนเพื่อดำเนินการเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัลได้ในทันที

๖. หากผู้ประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ ต้องเสียภาษีแล้วต้องระบุรายละเอียดให้ชัดเจนในแนวทางข้อกำหนดเป็นอย่างไร แต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันหรือไม่ อีกทั้งหากกำหนดให้ผู้ประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วน) อาจมีปัญหายุ่งยากในการทำบัญชีและการยื่นเอกสารหลักฐานเพื่อคำนวณภาษีได้

๗. ในด้านการใช้เงินกองทุนวิจัยและการพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ของ กสทช. สำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้รับทุน รวมทั้งขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาขอรับทุนให้ชัดเจนเพื่อให้ผลการปฏิบัติในการขอรับทุนดังกล่าวเป็นไปอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้

๘. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกำกับดูแลกันเองของสื่อ โดยมีการจัดตั้งเป็นองค์กรมีข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลกันเองดังกล่าวด้วย

๙. ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งทบทวนกระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ ของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐. การตั้งเสาเพื่อกระจายคลื่นสัญญาณการออกอากาศของสถานีวิทยุชุมชน และวิทยุสาธารณะ ในสถานีที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์หรือในที่สาธารณะ ควรออกระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดและออกกฎหมายที่สอดคล้องกันกับการปฏิบัติได้จริง

๑๑. ในปัจจุบันการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ของ กสทช. กับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งในการปฏิบัติแล้วยังไม่มีความสอดคล้องกัน

๑๒. การกำหนดคุณสมบัติ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการสื่อทุกระดับ ควรมีความชัดเจน และการปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการองค์กร ของ กสทช. ควรให้ประชาชนเข้ามา

มีส่วนร่วมด้วยรวมทั้งการสรรหาคณะกรรมการในชุดต่าง ๆ ของ กสทช. ต้องมีกระบวนการที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นธรรม

๑๓. ในการดำเนินกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการวิทยุชุมชน วิทยุสาธารณะ ที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย หรือระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ต้องดำเนินไปอย่างถูกต้องและอยู่ในกรอบ แนวทางที่ชัดเจนตลอดจนแนวทางการจัดสรรคลื่นความถี่เป็นจำนวนร้อยละ ๒๐ ให้กับผู้ประกอบการวิทยุ ประเภทบริการชุมชนควรเร่งดำเนินการและกำหนดไว้ในกฎหมายให้เกิดความชัดเจน ต่อไป

ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการกิจการ

จากการรับฟังบรรยายสรุปดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นดังนี้

๑. กลุ่มผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียง (วิทยุชุมชนและวิทยุบริการสาธารณะ) ที่ได้ ยื่นข้อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ร่วม พิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาการส่งกระจายเสียงของวิทยุชุมชนและวิทยุสาธารณะ ภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประกาศ คำสั่งของคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) ซึ่งในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและข้อกำหนดในการปฏิบัติให้เกิดความชัดเจน

ให้กับผู้ประกอบการวิทยุชุมชนและวิทยุบริการสาธารณะ ที่ได้ ดำเนินการอยู่ก่อนการมีรัฐธรรมนูญและประกาศหรือคำสั่งของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังกล่าวให้ผู้ประกอบการ สามารถดำเนินกิจการการออกอากาศต่อไปได้ ซึ่งสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นทำให้ผู้ประกอบการขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในการ ประกอบอาชีพในด้านการสื่อสารมวลชน อันจะเป็นประโยชน์ ต่อประชาชนในชุมชน อาทิ การส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน

การพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การสร้างความสามัคคี รวมถึงการสะท้อนถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน ชุมชนให้ได้รับการแก้ไข นอกจากนี้การดำเนินงานของวิทยุชุมชนและวิทยุบริการสาธารณะ ยังมีบทบาท ในการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย มีความสะดวกในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างเท่าเทียม และมีความเป็นธรรม อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ในการช่วยเหลือในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรม ของภาครัฐ ให้สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาไปอย่างมั่นคงยั่งยืน ดังนั้นคณะกรรมการจึงขอเสนอประเด็น ปัญหาและข้อเสนอของผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียง ให้กับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒. สถานีมายฮาร์ทเรดิโอ ซึ่งกระจายเสียงในระบบเอฟเอ็มความถี่ ๑๐๐ เมกะเฮิร์ตซ์ (100 MHz) อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยเป็นสถานีวิทยุในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือสาระต่าง ๆ ควรคำนึงในถึงแง่ที่จะเป็นประโยชน์และตอบสนองต่อคนในพื้นที่ด้วย อาทิ การส่งเสริมให้เกิดภูมิปัญญาและ เรียนรู้ในการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นหรือชุมชนแก่คนในพื้นที่นั้น ๆ รวมถึง การนำเสนอข้อมูลเพื่อสะท้อนถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบจึงเสนอ รูปแบบเพื่อให้การสื่อสารมวลชนได้มีบทบาทในการเป็นโรงเรียนสังคม ส่งเสริมให้เป็นสื่อที่มีความปลอดภัยและ สร้างสรรค์มีบทบาทการเป็นโรงเรียนของสังคม ต้องมุ่งเน้นการเสริมบทบาทสื่อในการให้ความรู้ ซึ่งอาจมี

รูปแบบรายการวิทยุที่มีสารประโยชน์ต่อเยาวชนรวมทั้งสื่อมวลชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และการมีประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้อีกทางหนึ่งจากการเรียนการสอนจากสถานศึกษา การจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐาน และระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ณ อาคารเอนกประสงค์ ๑ (อาคาร ๑๕) ห้อง ๑๕๔๐๑ ชั้น ๔ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และให้ข้อเสนอแนะให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการขจัดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ให้เกิดการพัฒนาไปอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง มีความสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนมีประสิทธิภาพในด้านการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

คณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ที่ถือกำเนิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับดังกล่าว จึงมีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง รวมทั้งผลักดันให้เกิดการปฏิรูปในด้านระบบการสื่อสาร สารสนเทศ และการโทรคมนาคมในภาพรวมของประเทศ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่เอื้อประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชาติเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายการปฏิรูปตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ในการจัดสรรทรัพยากรการสื่อสารเพื่อประโยชน์โดยรวมของคนในชาติ รวมถึงส่งเสริมการเข้าถึงและการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในทุกภาคส่วน มีกระบวนการกำกับดูแลสื่อที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานที่ว่าด้วยหลักแห่งสิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนปฏิรูปกระบวนการสร้างระบบกลไกสำหรับป้องกันการแทรกแซงสื่อ จากอิทธิพลของกลุ่มอำนาจทางการเมือง ทุน และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สื่อทุกประเภทมีสิทธิเสรีภาพและอิสระในการทำหน้าที่ ภายใต้จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหลักมาตรฐานที่ว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และภารกิจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงได้มีมติให้จัดสัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐานและระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ขึ้นในแต่ละภูมิภาคของประเทศ ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ซึ่งมีกำหนดให้มีขึ้น ณ จังหวัดสงขลา เพื่อแสวงหาแนวทางสำหรับการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและสารสนเทศ ที่ถูกต้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงต่อคนในชาติอันถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการปฏิรูป เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศไปในแนวทางที่ยั่งยืน และมั่นคงถาวร สืบไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรับทราบและแลกเปลี่ยนแนวทางข้อเสนอ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อ จากผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับด้านดังกล่าว ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนตามเจตนารมณ์ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานของสื่อและยกระดับคุณภาพในวิชาชีพ พร้อมทั้งแนวทางที่จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการกำกับดูแลที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ และเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลกันเองในระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อทั้งหลาย

๒. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ให้เห็นความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม สามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและได้รับการยอมรับเชื่อถือ ตลอดจนการตระหนักถึงบทบาท

การทำหน้าที่ของสื่อภายใต้สภาวะการณ์ความขัดแย้งผู้คนในสังคม

๓. เพื่อแสวงหาแนวทางที่จะนำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การมีหลักประกันต่อสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ สวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และมาตรฐานแห่งจรรยาบรรณในวิชาชีพ

๔. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมด้านการสื่อสาร และสารสนเทศ ในภาพรวม โดยการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง จากผู้ประกอบการ และ

ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อที่แท้จริง สำหรับนำไปกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิรูปอย่างได้ผล และเป็นรูปธรรม ต่อไป

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้รับข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้านจากผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน และสารสนเทศในส่วนภูมิภาค สำหรับกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายที่จะนำไปสู่

การปฏิรูปอย่างได้ผลและเป็นรูปธรรม ตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจในการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนของ คณะกรรมการ

๒. ทำให้คณะกรรมการฯ ได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อในส่วนภูมิภาค รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำหน้าที่ที่ต้องยึดมั่นตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานในวิชาชีพ เพื่อให้เกิดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรเพื่อกำกับดูแล และให้ความคุ้มครองด้วยวิธีการอันเหมาะสมแก่สื่อในภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดบูรณาการและความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสื่อมวลชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๓. คณะกรรมการฯ ได้รับทราบข้อมูลและความต้องการอันแท้จริง เกี่ยวกับการจัดเตรียมความพร้อมสำหรับการสร้างกลไกการดูแลและการจัดทำเป็นแผนแม่บท เพื่อรองรับต่อการจัดให้มีระบบหลักประกัน

ในการคุ้มครองต่อสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ และสวัสดิการที่เหมาะสม แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนและ
สารสนเทศในส่วนภูมิภาคต่อไป

การสัมมนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแล
ด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐานและระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ในวันอาทิตย์ที่ ๒๙
มีนาคม ๒๕๕๘ ณ อาคารเอนกประสงค์ ๑ (อาคาร ๑๕) ห้อง ๑๕๔๐๑ ชั้น ๔ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขต
สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาประมาณ ๘๕ คน ประกอบด้วย สมาชิกสภาปฏิรูป
แห่งชาติจังหวัดสงขลา รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา คณาจารย์ และนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนและ
เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสารสนเทศอื่น ๆ ในพื้นที่ กลุ่มผู้ประกอบการ
ประเภทสื่อทางเลือก และสื่อใหม่ ผู้สังเกตการณ์ กลุ่มผู้บริโภคสื่อ และประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้กำหนด
รูปแบบการประชุมแบบกลุ่มย่อยออกเป็น ๒ กลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

การสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วม จำนวน ๑๐๐
คน ประกอบด้วย

- คณาจารย์ และนักวิชาการด้าน
สื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อทุกประเภท อาทิ สื่อ
สิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสารสนเทศอื่น ๆ ในพื้นที่
- กลุ่มผู้ประกอบการประเภทสื่อทางเลือก

(alternative media)

และสื่อใหม่ (new media space)

- ผู้สังเกตการณ์ กลุ่มผู้บริโภคสื่อ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป
- กลุ่มผู้บริโภคสื่อ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

นอกจากนี้ยังมี นายอนุชิต ตระกูลมธุตา รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้ให้การต้อนรับ
และเข้าร่วมเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาของคณะกรรมการฯ ในครั้งนี้อีกด้วย

๔. ผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น

การสัมมนาเรื่อง “แนวทางการปฏิรูปสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ” ให้กับ
ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับฟังเพื่อความเข้าใจต่อทิศทางการพัฒนาและสภาพการณ์ด้านสื่อมวลชนและ
สารสนเทศในภาพรวม โดยได้ปรากฏถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจการปฏิรูปสื่อมวลชนและเทคโนโลยี

สารสนเทศของไทยรวมทั้งสาเหตุและความจำเป็นที่จะต้อง
ดำเนินการเพื่อนำไปสู่วาระการปฏิรูป เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการ
สื่อสารมวลชนทั้งหลายได้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ในการ
นำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างถูกต้องได้มาตรฐานตาม
หลักวิชาชีพของสื่อ ซึ่งนอกจากการมีสิทธิและเสรีภาพในการทำ
หน้าที่ของตนแล้ว ที่สำคัญสื่อจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลัก

มาตรฐานแห่งจรรยาวิชาชีพของสื่อ พร้อมทั้งจิตสำนึกบนพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อต้องมีและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ โดยเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังโดยส่วนรวมของคนในชาติ โดยที่ประโยชน์ของการปฏิรูปนั้นจะต้องตกอยู่กับประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง การสัมมนาระดมความคิดเห็นครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อจากผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสารมวลชนและสารสนเทศในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิรูปที่เหมาะสม และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สื่อในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว พร้อมทั้งการให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมการสัมมนาถึงกรอบหลักการปฏิรูป (Conceptual Design) เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิเสรีภาพในการทำหน้าหน้าที่ของสื่อควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสนับสนุนกระบวนการสร้างกลไกการกำกับดูแลกันเองของสื่อที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่ออันเป็นองค์กรระดับชาติ รวมทั้งองค์กรของสื่อในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค หรือจังหวัด ตลอดจนเร่งให้องค์กรของภาคประชาชนในฐานะที่เป็นผู้บริโภคสื่อ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำหน้าที่ของสื่อด้วย นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างกลไกการป้องกันการแทรกแซงสื่อ ซึ่งที่ผ่านมาสื่ออาจถูกครอบงำด้วยผลประโยชน์หรือจากอิทธิพลของอำนาจรัฐ รวมทั้งระบบกลไกในการกำกับดูแลสื่อโดยการกำกับดูแลกันเองโดยวิชาชีพ การกำกับดูแลร่วมกับภาครัฐ รวมทั้งการกำกับดูแลโดยภาคประชาชน

จากนั้นได้มีการจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาออกเป็นจำนวน ๒ กลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นภายในประเด็นหัวข้อของแต่ละกลุ่ม โดยมีประเด็น ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เรื่องความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อกลไกกำกับดูแลจริยธรรม เสรีภาพและความรับผิดชอบต่อ โดยมี นายประดิษฐ์ เรื่องดิษฐ์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ ๒ เรื่องการกำกับดูแลโดยองค์กรที่ได้รับอำนาจตามกฎหมาย โดยมี

๑. นางสาวสุวรรณา สมบัติรักษาสุข เลขานุการคณะอนุกรรมการพิจารณา กฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

๒. นางสาวชนัญสรุ อรณพ ณ อยุธยา เลขานุการคณะอนุกรรมการปฏิรูปสิทธิ เสรีภาพ จริยธรรม และการกำกับดูแลกันเองของสื่อ

จากการสัมมนาระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มย่อยดังกล่าว ผู้เข้าสัมมนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางของการจะปฏิรูปการสื่อสารมวลชนในภาพรวมของประเทศกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งผลการระดมความคิดเห็นดังกล่าว มีข้อเสนอแนะตามที่ได้หารือจนได้ข้อยุติร่วมกันของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ประเด็นรับฟังกลุ่มที่ ๑ กลไกกำกับดูแลจริยธรรม เสรีภาพและความรับผิดชอบ

๑.๑ ขอบเขตของสื่อมวลชนในกลไกกำกับดูแลจริยธรรม มีองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

ผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนจำนวนมาก และ “ผู้ปฏิบัติวิชาชีพ” โดยเป็นผู้ทำหน้าที่สื่อมวลชนที่ได้รับการรับรองจากองค์กรสื่อต้นสังกัด เช่น เจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้อำนวยการ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ มีกระบวนการตรวจสอบเนื้อหาตนเองก่อนการนำเสนอ

๑.๒ ต้องมีกระบวนการคัดกรองก่อนการเข้าสู่วิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อสร้างมาตรฐานวิชาชีพ ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพสื่อต้องผ่านการอบรมจริยธรรม/กฎหมาย และความรู้จำเป็นอื่น ๆ จากสถาบันที่กำหนด ให้มีหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานและออก “ใบรับรอง” แก่สื่อที่ผ่านการอบรม หรือ การกำหนดมาตรฐานและ จัดให้มี “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ” ซึ่งเป็นรูปแบบเหมือนอาชีพทนายความหรือแพทย์

๑.๓ สื่อควรมีการกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรม โดยรัฐมีหน้าที่จัดระเบียบและอำนวยความสะดวก

๑.๔ องค์กรที่จะมากำกับกันเอง โดย แบ่งเป็นลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นแรก ให้องค์กรสื่อ/เจ้าของสื่อ แต่ละสื่อ เป็นคนดูแลและกำกับจริยธรรมนักข่าวและผู้ประกอบ วิชาชีพในสังกัด และ/หรือ ให้มี “ชมรมหรือสมาคมสื่อ” ที่ แต่ละองค์กรสื่อรวมกลุ่มกันเป็นสมาชิก เพื่อช่วยสภา วิชาชีพฯ กำกับดูแล แต่ไม่จำเป็นต้องสังกัดชมรมหรือ สมาคมถึงจะประกอบวิชาชีพได้

ขั้นสอง ให้มี “สภาวิชาชีพสื่อ” ที่ช่วยดูแลองค์กรสื่อแต่ละแขนง เช่น สภาการหนังสือพิมพ์

สภาวิชาชีพสื่อ ไม่ควรมีจำนวนมาก หรือ อาจมีสภากลางที่ดูแลจริยธรรมสื่อวิชาชีพทุกแขนง ควรให้อำนาจกับสมาคมในการรับขึ้นทะเบียนสื่อมวลชน (เพื่อแยกระหว่างสื่อที่มีสังกัดกับสื่ออิสระ)

๑.๕ กระบวนการกำกับกันเอง กระบวนการกลั่นกรองเข้าสู่สมาชิกองค์กรต้องชัดเจน ให้องค์กรสื่อ/เจ้าของสื่อ ดูแลก่อน ถ้าดูแลไม่ได้ เสนอต่อสภาวิชาชีพสื่อ ให้จัดการ และให้มีคณะกรรมการ จริยธรรม พิจารณาตัดสิน เมื่อมีคนหรือหน่วยงานแจ้งมา ว่ามีสื่อทำผิดจริยธรรม

๑.๖ บทลงโทษ อาจมีมาตรการ โดยการตักเตือน (หรือเผยแพร่คำวินิจัยสู่สาธารณะ) ให้ออกจากองค์กร หากมีการให้ออกหรือลาออกจากองค์กร ควรมีมาตรการกีดกันให้ออกจากวิชาชีพ เช่น รายงานต่อ สภาวิชาชีพ แจ้งหน่วยงานทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อขึ้นบัญชีดำ ทั้งนี้อาจมีการออกกฎหมายให้องค์กรสื่อ/สภา วิชาชีพ พ้องร้องแทน ประชาชนได้ ว่าสื่อที่ลาออกนั้นทำผิดจริยธรรมและเอาเปรียบผู้บริโภคอย่างไรและอาจมี มาตรการทางสังคมหรือ การมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน อาทิ สังคมช่วยประณาม

๑.๘ ความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรสื่อและสภาวิชาชีพระดับย่อย กับ สภาวิชาชีพสื่อมวลชน (ร่วมใหญ่)โดยให้มีสมาคมที่จัดตั้งในพื้นที่ในแต่ละภูมิภาคโดยมีสภาวิชาชีพเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบด้าน จริยธรรม ให้สามารถกำกับดูแลสื่อทุกประเภท และไม่จำเป็นต้องมีสภาวิชาชีพย่อยๆ ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อเชื่อมโยงกับ

รัฐสภาได้และ ควรเป็น “สภาสื่อ” โดยไม่แยกการกำกับดูแลแขนงใดแขนงหนึ่ง และให้มีตัวแทนจากทุกสื่อเป็น กรรมการ สภานี้ควรมีสถานะทางกฎหมาย และควรมีสภาฯ ระดับเขต/กลุ่มจังหวัด

ประเด็นรับฟังกลุ่มที่ ๒ การกำกับดูแลโดยองค์กรที่ได้รับอำนาจตามกฎหมาย

๑. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ (กสทช.) กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ ควรรับผิดชอบเฉพาะเรื่องการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลตามเงื่อนไขใบอนุญาต ไม่รวมถึงการกำกับดูแลเนื้อหาและกำกับจริยธรรม รวมถึง หน่วยงานรัฐอื่น ๆ ด้วย รวมทั้งกระทรวงวัฒนธรรมจะต้องมี ผู้รับผิดชอบต่อการติดตามตรวจสอบหนังสือพิมพ์ที่ไปจดแจ้งไว้ และหน่วยงานรัฐควรมีหน้าที่ในการเผยแพร่ ข้อมูลความรู้ การเผยแพร่ผลการฟ้องร้องสื่อให้สาธารณชนรับทราบ

๒. พระราชบัญญัติอาหารและยา พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค

การคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมาย ไม่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้ตาม พ.ร.บ.อาหารและยา ควรดำเนินการอย่างเข้มงวด เพราะเกิดผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อประชาชน โดยเฉพาะการโฆษณาอาหารและ ยาผ่านสื่อ และควรมีมาตรการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติความมั่นคง พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และกฎอัยการศึก

ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่ ต้องบังคับใช้อย่างยุติธรรมและไม่ลดทอนสิทธิเสรีภาพ โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคง ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ต้องบังคับใช้อย่างจริงจัง และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอาจทำให้เกิดการใช้อำนาจคุกคามการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ผู้เข้าร่วมสัมมนาจึงมีข้อเสนอต่อการอภิปรายต่อประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย สรุปได้ดังนี้

- ๑). ควรมีการกำหนดนิยามความหมายของคำว่า สื่อมวลชน
- ๒) การกำหนดความแตกต่างระหว่างนักหนังสือพิมพ์และนักสื่อสารมวลชน
- ๓). การกำหนดการกำกับดูแลประเภทที่เป็นสื่อแท้ – สื่อเทียม
- ๔) การปกป้องสิทธิเสรีภาพการนำเสนอข่าวสาร เช่น การควบคุมการฟ้องหมิ่นประมาท
- ๕) สวัสดิการในการดูแลผู้สื่อข่าวในพื้นที่เสี่ยงภัย
- ๖). ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ มิให้เป็นเครื่องมือโดมิชอบจากกลุ่มทุน หรือใช้ประโยชน์ในทาง การเมือง
- ๗). การคุ้มครองสื่อในลักษณะเดียวกัน เจ้าของกิจการที่ทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ

๕. ข้อเสนอผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น

จากการสัมมนาระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มย่อยดังกล่าว ผู้เข้าสัมมนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางของการจะปฏิรูปการสื่อสารมวลชนในภาพรวมของประเทศกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งผลการระดมความคิดเห็นดังกล่าว มีข้อเสนอแนะตามที่ได้หารือจนได้ข้อยุติร่วมกันของแต่ละกลุ่ม เกี่ยวกับประเด็น การนิยามความหมายของสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อสันติภาพ ว่า “เป็นสื่อที่ตอบสนองเฉพาะพื้นที่ มี

กลุ่มเป้าหมายด้วยช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายในภาวะการณ์หลอมรวมสื่อในปัจจุบันทั้งทางด้านเนื้อหาและช่องทาง ซึ่งแม้สื่อทางเลือกก็สามารถตอบสนองในความเป็นสื่อชุมชนได้ เช่น หอกระจายข่าว วารสารท้องถิ่น สื่อพื้นเมือง การแสดง การละเล่น” นำมาซึ่งการสรุปประเด็นในการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะในรูปแบบ

๑. การกำกับดูแลตนเอง ภายใต้การเมืองค้ำความรู้ของสื่อเอง ภายใต้คุณธรรมจริยธรรม หรือจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อ

๒. การกำกับกันเอง ควรเริ่มจากการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อตั้งเป็นนิติบุคคลหรือเป็นองค์กรเพื่อกำกับดูแลกันเองของสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อท้องถิ่น และสื่อสันติภาพ มีองค์ประกอบด้วย ดังนี้ ๑) นักวิชาชีพ ๒) นักวิชาการ ๓) ภาคประชาสังคม ทั้งนี้เมื่อมีองค์กรในการกำกับแล้ว เรื่องที่เป็นพันธกิจ คือ การสนับสนุน พัฒนา และควบคุมด้านจริยธรรม

๓. ในประเด็นเรื่องกองทุนที่มีอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ควรกระจายมาให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อในเรื่องต่าง ๆ เช่น การทำวิจัย เพื่อตอบคำถาม เป็นต้น ซึ่งองค์กรดังกล่าวนี้ควรให้มีการวางรากฐานในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ ซึ่งมีส่วนในการออกกฎหมายเพื่อรองรับนโยบาย

การจัดสรรคลื่นความถี่ให้กับวิทยุชุมชน

ปัญหาในประเด็นข้อกฎหมายจาก “ใบทดลองออกอากาศ” ให้พิจารณาผู้ที่ผ่านคุณสมบัติแล้วดำเนินการออก “ใบอนุญาต” เนื่องจากใบทดลองออกอากาศจะไม่สามารถนำมาใช้งานในทางปฏิบัติ และการเข้าถึงกองทุนได้ การสนับสนุน สื่อสันติภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้ของสื่อ โดยเป็นการบูรณาการในด้านต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความรุนแรง รัฐควรให้การสนับสนุน

การสนับสนุน “สื่อโรงเรียนของสังคม” ทั้งในแง่งบประมาณให้มีต่อสื่อทางเลือก นำไปใช้ในการผลิต สนับสนุน และสวัสดิการต่อสื่อด้วย

ปัญหาเรื่องนายทุนเป็นเจ้าของสื่อชุมชนได้แล้ว จะเกิดวิทยุชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนโดยภาครัฐ อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้กฎหมายกรณีวิทยุชุมชนที่ไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง จากการโฆษณาได้ รัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ ด้วย และการจัดสรรคลื่นความถี่ที่เป็นธรรมควรมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพรองรับ

การกำหนดผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

เห็นควรตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนากำกับดูแลสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อท้องถิ่น และสื่อสันติภาพ (กพทส.) โดยเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายมีบทบัญญัติรองรับเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และจัดทำร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อท้องถิ่น และสื่อสันติภาพ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้ และควรนำไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ควรมีคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่แสดงความเห็นอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

อำนาจหน้าที่ขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อขับเคลื่อน

๑. องค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาต้องเป็นอิสระจริง ๆ ปราศจากการแทรกแซงจากรัฐในรูปแบบขององค์กรมหาชน

๒. แนวคิดการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลสื่อ ควรนำไปต่อยอดความคิดเห็นในระดับจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้มีความคิดเห็นในวงกว้าง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น

๓. ควรเร่งรัดและติดตามการออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายลูก ที่ออกตามกฎหมายหลัก ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แรกเริ่ม เพราะเป็นเรื่องสำคัญที่แสดงถึงเจตนารมณ์ของการให้มีกฎหมายดังกล่าว

๔. การกำกับดูแลกันเองของสื่อ อาจทำได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น จึงควรมีองค์กรอื่น ๆ ร่วมในการกำกับดูแลด้วย ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกันเองของสื่อซึ่งมีหลากหลายประเภท และควบคุมได้ยาก แต่ในจังหวัดกันเองยังมีกลไกที่สามารถกำกับกันเองได้อยู่

๕. สนับสนุนให้มีกลไกการจัดตั้งองค์กรสื่อในระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการรวมกันเป็นองค์กรที่เข้มแข็งในระดับนั้น ๆ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นองค์กรระดับชาติต่อไป

๖. สถาบันการศึกษาควรเป็นตัวนำในการขับเคลื่อนการจัดตั้งองค์กรของสื่อ เพราะมีความเป็นกลาง อีกทั้งจัดทำฐานข้อมูลสื่อในจังหวัดนั้น ๆ เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการสื่อ

๗. ควรประสานความร่วมมือกับ สปช. จังหวัด เพื่อให้เป็นผู้ประสานงานการขับเคลื่อนองค์กรสื่อแต่ละชมรม สมาคม หรือกลุ่มของสื่อต่าง ๆ ในจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๘. จัดตั้งคณะกรรมการอันมีที่มา จากตัวแทนสื่อต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลเรื่องสื่อชุมชน สื่อทางเลือก สื่อสันติภาพ ซึ่งมีกฎหมายรองรับอย่างเป็นทางการ

๙. สื่อในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ควรร่วมมือกันขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าวทั้งหมด ให้สำเร็จร่วมกันซึ่งอาจเริ่มต้นด้วยจุดเล็ก ๆ ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเป็นผู้ริเริ่มและนำไปขยายต่อให้ประสบผลต่อไป

บทสรุป

การเดินทางศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ในครั้งนี้ ถือเป็นอีกหน้าที่และภารกิจหนึ่งตามนัยของข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ การแสวงหาข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะมีผลให้เกิดการปฏิรูปด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม ให้พัฒนาและดำเนินไปบนพื้นฐานการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดความก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ ภายใต้หลักการผลประโยชน์ที่득ร่วมกันของคนในชาติ สมตามเจตนารมณ์และความมุ่งหวังของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่ให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติ

การศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการการฯ ในครั้งนี้ นับว่าประสบความสำเร็จและได้ผลเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง ด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาดูงานและสัมมนานับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ต่อการที่คณะกรรมการการฯ จะนำไปศึกษา วิเคราะห์ ประกอบการจัดทำแนวทางและข้อเสนอ เพื่อการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและ

เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีคุณภาพต่อไป รวมทั้งผู้เข้าร่วมสัมมนายังสามารถนำข้อเสนอหรือแนวคิดที่ได้ในวันนี้ ไปเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพการสื่อสารมวลชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมือเพื่อผลักดันการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศในอนาคตให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อคนในชาติอย่างแท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

ประวัติและความเป็นมา (สถานีวิทยุ มายฮาร์ทเรดิโอ FM100.00 จังหวัดสงขลา, 2558, ม.ป.ป, ไม่มี
เลขหน้า)

Myheart radio FM.100 Mhz คลื่นมหาชน คนสงขลา. เข้าถึงได้จาก: <http://fm100.page.tl/>
(วันที่ค้นข้อมูล: ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘).